

حسن روحانی:

دولت در کنار آستان قدس رضوی خواهد بود

گروه سیاست: رئیس‌جمهور شنبه‌شب در مسیر بازگشت از سفر به دو کشور آسیایی قرقیزستان و تاجیکستان، به منظور زیارت بارگاه مطهر امام هشتم شیعیان، به مشهد سفر کرد و پس از زیارت ضریح مطهر حضرت ثامن‌الحجج، در دیدار...

صفحه ۲

دوشنبه ۲۷ خرداد ۱۳۹۸ • ۱۳ شوال ۱۴۴۰ • ۱۷ ژوئن ۲۰۱۹

شرق بررسی می‌کند

هزینه تصمیمات اقلیت را اکثریت می‌دهد

امیدی‌ها ریاست کمیسیون آموزش را هم از دست دادند

صفحه ۲

تیتراها

تنش دوباره بین ایران و بریتانیا

صفحه۱۵

برنامه‌های هسته‌ای در صدر همکاری ایران و روسیه

صفحه ۵

رقیب جدید برای نفت ایران

صفحه ۴

روسیه پای دریاچه ارومیه زانو زد

والیبال ایران بر بام دنیا

صفحه ۱۴

حرف اول

قتل یک زندانی جوان و چند پرشش کامبیز نوروزی - حقوق‌دان

آقای ابراهیم رئیسی در یک پیام اینستاگرامی خواستار ارتباط دوسویه میان مردم و نخبگان با قوه قضائیه شده و با تاکید بر اینکه «صفحات متعلق به

این‌جانب در رسانه‌های اجتماعی، یکی از مسیرهای دریافت نظرات مردم و نخبگان خواهد بود»، خواسته‌اند مردم نظرات خود را راسا از این مسیر منتقل کنند.بگذریم از اینکه تاکنون نیز مردم، فعالان مدنی، حقوق‌دانان، اهل سیاست و خیلی‌های دیگر اعتنا و توجه بسیاری به دستگاه قضا داشته‌اند و روزی نیست که مقاله و یادداشتی در موضوعات مرتبط با دستگاه قضائی در فضای رسانه‌ای کشور منتشر نشود. موضوع برای سخن زیاد است؛ از بار سنگین قوه قضائیه برای رسیدگی به پرونده‌های مختلف حقوقی و کیفری که ناشی از آشفتگی گسترده شرایط اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشور است و کمبودهای بودجه‌ای این قوه تا نقدهای ماهوی بر کیفیت کار قضا و برخی تبعیض‌ها و پاره‌ای احکام سنگین سؤال‌برانگیز مباحث تئوریک قضائی که تاکنون هم هرچه بیشتر گفته شده کمتر اثر داشته است. اما نقدا عرض بنده درباره خبری است اندوه‌بار و تکان‌دهنده که این روزها مطرح است و پاسخ به آن از نظر قانونی و انسانی و افکار عمومی شاید فوریت داشته باشد؛ علیرضا شیرمحمدعلی، ۲۱ساله، در زندان فشافویه توسط دو زندانی دیگر به قتل رسید. بنا بر اخبار و گزارش‌های منتشرشده، شیرمحمدعلی به جرم اهانت به مقامات، توهمین به مقدسات و تبلیغ علیه نظام به هشت سال زندان محکوم شده بود. او در زندان فشافویه دوران محکومیت خود را سپری می‌کرد.زندانیانی که مرتکب قتل شیرمحمدعلی شده‌اند، جرائم سنگینی مانند قتل مرتکب شده بودند.جرائم ارتکابی مرحوم شیرمحمدعلی، از نوع جرائمی است که اغلب حقوق‌دانان آنها را در زمره جرائم سیاسی قرار می‌دهند. اما حتی اگر این جرائم را سیاسی هم ندانیم، ماهیت این جرائم چنان است که جرائمی خشتون‌بار تلقی نمی‌شوند و از نظر جرم‌شناسی مرتکبان آنها را نمی‌توان در دسته تبهکاران و مجرمان خطرناک قرار داد. تقریبا در تمام موارد، این اتهامات متوجه کسانی می‌شود که انسان‌هایی اجتماعی و بهنجارند و معمولا با انگیزه‌هایی شرافتمندانه ممکن است مرتکب چنین جرائمی شوند.

ادامه در صفحه ۲

فراخوان شهردار اسبق تهران برای انتخابات مجلس

دعوت قالیباف از جوانان اصولگرا

گروه سیاست: قالیباف کلید انتخابات مجلس را با یک فراخوان متفاوت زد تا رسما اعلام کند که در مسیری جدا از یاران اصولگرایش وارد بازی قدرت خواهد شد. او می‌خواهد عده و غده خودش را با محوریت حزب پیشرفت و عدالت اسلامی...

صفحه ۲

سال شانزدهم • شماره ۳۴۵۲ • ۱۶ صفحه • ۴۰۰۰ تومان

سرمقاله

سرچشمه فساد

زهرا کریمی . استاد دانشگاه

در سال‌های اخیر اخبار فساد در عرصه‌های مختلف اقتصادی و در ارتباط با ادارات و وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای گوناگون، موجب ناخرسندی و بی‌اعتمادی مردم به کارایی دستگاه‌های رسمی شده و هزینه سنگینی را به صورت افسول سرمایه اجتماعی بر کشور تحمیل کرده است. فساد به معنای مبادله پول با قدرت، سودجویی مقام‌های دولتی، انحصار فعالیت‌های اقتصادی در دست افراد صاحب‌نفوذ و دریافت رشوه است. شواهد تجربی در کشورهای مختلف جهان نشان می‌دهد گسترش فساد، نشانه از میان‌رفتن سازوکارهای کنترل و هدایت مسائل اقتصادی- اجتماعی است. تغییر شرایط و محیط اقتصادی، عامل شکل‌گیری فساد بوده و بدون ایجاد تحولی اساسی و شکل‌گیری وضعیت مطلوب و بانیات و ایجاد نهادهای ناظر و کنترل‌کننده سالم و شفاف، جلوگیری از گسترش فساد ناممکن است. فساد گسترده ویژگی دوران گذار اقتصادی - اجتماعی است. زمانی که سیستم قدیمی تضعیف شده و در حال تغییر است، اما سیستم جدید هنوز شکل نگرفته، زمینه برای معاملات ناسالم سودآور با پایمال‌کردن منافع عمومی فراهم می‌شود. به همین دلیل، برای حل اساسی مشکل فساد، انجام اصلاحات اقتصادی و سیاسی ضروری است. در دهه ۱۹۶۰ فساد در هنگ‌کنگ بسیار گسترده بود و ادارات به‌شدت فاسد بودند. هنگ‌کنگ دوران پرتنش را تجربه می‌کرد، در شرایط گذار، بسیاری از بنگاه‌ها و شرکت‌ها در معرض رقابت بازار قرار می‌گیرند، اما هنوز قدرت تصمیم‌گیری درباره مسائل مهمی مانند تخصیص منابع، تخصیص ارز و اعطای وام در دست نهادهای دولتی است. این‌گونه فعالیت‌ها بر اساس سازوکار بازار انجام نمی‌شود. اگر برخی از بنگاه‌های فعال در بازار بتوانند امتیازهایی از نهادهای دولتی به دست آورند، به سودهای کلانی دست پیدا می‌کنند که برای رقبایشان دست‌یافتنی نیست. در چنین شرایطی، قدرت و پول باهم پیوند می‌خورند و بده‌بستان می‌کنند. خرید برخی کالاها بر اساس قیمت‌های دولتی و فروش آنها به قیمت بازار، سود کلانی را به دنبال دارد و کسب مجوز برای صادرات یا واردات کالایی خاص، امتیاز ویژه‌ای است که سود سرشاری را نصیب دارندۀ مجوز می‌کند. به‌این‌ترتیب برخی افراد در شرایط غیرقانونی، سود هنگفتی به دست می‌آورند. بخشی از این سود هنگتنگ، کمیسسیون نفوذ برای مبارزه با فساد تشکیل شد و با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های مختلف اجرائی و قضائی، شرایط به نحو بارزی تغییر کرد. در سال ۲۰۱۸ شاخص شفافیت و مقایله با فساد هنگ‌کنگ ۷۶ از صد و رتبه این‌کشور ۱۴ در میان ۱۸۰ کشور بوده است؛ درحالی‌که صدور حکم اعدام از سال ۱۹۹۲ در این کشور ممنوع شده است. دستگیری زندان و اعدام، راهکار مناسبی برای مقایله با فساد نیست. تجربه سال‌های دراز اجرای حکم اعدام برای مقایله با تجارت مواد مخدر، به‌وضوح نشانگر کم‌اثربودن مقایله با جرائم از طریق احکام قضائی است، اثربخشی‌های عملمکرد نهادهای مختلف اجرائی، قانون‌گذاری و قضائی، از بیش‌شرط‌های مقایله با فساد است. اگر همه مراحل در اداره مالیاتی، اداره پلیس، شعبات بانکی و تمام سازمان‌هایی که اجرای مقررات را بر عهده دارند، نفاف باشد و نتایج عملکرد به اطلاع عموم رسانه‌د شود، تلاش برای فعالیت‌های فسادآمیز کم می‌شود. در شرایطی که رفتار مدیران و مسئولان از سوی افکار عمومی کنترل نمی‌شود، این مقام‌ها به‌سهولت به فساد آمیخته می‌شوند. به همین دلیل، وجود رسانه‌های فعال و آزاد، لازمه افزایش شفافیت و پاسخ‌گویی در نهادهای حاکمیتی و مبارزه با فساد است. حاکمیت قانون و اصلاحات قضائی از طریق مطبوعات و اصلاحات قضائی است. به سخی دیگر، اصلاحات سیاسی و اقتصادی عاملی کلیدی برای مقایله با فساد است و دستگیری، زندان و اعدام برخی از افراد فاسد، شرط کافی برای حل مسئله و بستن راه فساد نیست.

عکس: سال‌ادخت سلطانی، ایرنا

اصلاحات صدقه‌بگیر نیست تحلیل مواضع اخیر سعید حجاریان

صفحه ۳

یادداشت

از زرادخانه‌های اتمی تا زرادخانه‌های مالی

نظامی، در عرصه تولید سایر کالاها به تجارتی سودآور دست می‌زد و بر ثروت و توان اقتصادی خود می‌افزود؛ اما طرف روسی به دلیل ناتوانی سایر بخش‌های صنایع خود، توفیقی در این میدان نداشت و از این دست‌آورد مهم پیشرفت فنی در صنایع نظامی و فضایی محروم بود. این رقابت پروژه‌هایی در راستای منافع مردمش کرده است. پاسخ به ترامپ که نگرانی خود را از جلوزدن چین از آمریکا اظهار کرده، به او گفته است آمریکا در سال‌های گذشته میلیاردها دلار خرج جنگ کرده، اما چین در این سال‌ها سرمایه خود را صرف پروژه‌هایی در راستای منافع مردمش کرده است. پاسخ هوشمندانه کارتر، به‌ویژه به گفته خود ترامپ در دوران رقابت انتخاباتی اشاره دارد که از سیاست دولت‌های گذشته در خاورمیانه انتقاد می‌کرد که هفت هزار میلیارد دلار هزینه کرده و دستاوردی نداشته‌اند. سال‌هاست سیاست‌مداران آمریکایی، خواه دموکرات و خواه جمهوری‌خواه، نگران پیشرفت سریع رقیب تازه‌نفس خود هستند. چین در چند دهه گذشته با رشد اقتصادی چشمگیری روبه‌رو بوده و جایگاه خود را به‌عنوان دومین قدرت بزرگ اقتصادی جهان تثبیت کرده است. هرچند تولید ناخالصی داخلی این کشور با آمریکا به‌عنوان قدرت اقتصادی اول دنیا هنوز فاصله درخور توجهی دارد، باین‌حال بر اساس پیش‌بینی‌های کارشناسانه، این فاصله در سال‌های آینده کاهش یافته و جایگاه این دو قدرت عوض خواهد شد. برای درک هرچه بهتر صورت‌مسئله، لازم است قدری به عقب بازگردیم. در اوایل دهه ۱۹۶۰ میلادی سیاست‌مداران آمریکایی نگران پیشرفت سریع صنعتی و نظامی شوروی بودند. روس‌ها چند سال قبل از آن، اولین ماهواره را در تاریخ بشر به فضا فرستاده و در کنار تلاش جدی برای تسخیر فضا، با ساخت موشک‌های قاره‌پیما، رقیب خود را نگران کرده بودند. در آن ایام، نظامی‌ها آمریکا، مجبور بود سهم بسیار تلاش می‌کرد در همه میدان‌ها خود را به غرب برساند و عقب نماند.مشکل عمده شوروی، علاوه بر سوءمدیریت ناشی از سیاست‌زدگی و شیوه متمرکز اداره امور، درگیرشدن در رقابت تسلیحاتی دوران جنگ سرد بود. این کشور برای تداوم رقابت نظامی با آمریکا، مجبور بود سهم بسیار بالاتری از تولید ناخالصی داخلی خود را (تقریبا چهار برابر بیشتر از آمریکا) به مصارف نظامی اختصاص دهد و این به معنی غفلت از توسعه سایر بخش‌های صنعت بود. از سوی دیگر، طرف آمریکایی بسا بهره‌گیری از پیشرفت‌های صنایع

ادامه در صفحه ۴

ناصر ذاکری کارشناس اقتصادی

وضعیت بغرنج دستیاران پزشکی

برای دستیاران در دیگر کشورها و سایر گروه‌های پیراپزشکی مرسوم است، محرومند (برخلاف ماده پنج آیین‌نامه قانون ارتقای بهره‌وری که بیش از ۱۲ ساعت شیفت را مجاز نمی‌داند). موضوع وقتی بغرنج‌تر می‌شود که آیین‌نامه دستیارِ در ماده ۳۵ خود، تحصیل در دوره دستیارِ را تمام‌وقت می‌داند و از حداقل ساعت کاری صحبت می‌کند که نمونه‌ای از آیین‌نامه‌های ناصحیح است و آسیب زیادی به جان و روان دستیاران وارد کرده است. در ایران گاهی دستیاران برای دریافت حداقل مرخصی استحقاقی مجبورند به مدت چند روز در بیمارستان‌ها اقامت داشته باشند و به درمان بیماران به‌صورت شبانه‌روزی و بدون وقفه بپردازند. مشخصا در این شرایط، انتظارات بحق بیماران به‌صورت کامل پاسخ داده نمی‌شود و نارضایتی مراجعہ‌کنندگان افزایش می‌یابد. مهم‌تر از آن، این میزان کار بی‌وقفه و بدون استراحت، باعث افزایش خطای پزشکی و آسیب به بیماران می‌شود. شایان ذکر است بهانه‌های مرسومِی مثل کمبود نیروی انسانی، نمی‌تواند این‌ میزان اجحاف در حقوق اولیه انسانی دستیاران را توجیه کند و مدیریت و برنامه‌ریزی نادرست از دلایل اصلی وضعیت فعلی محسوب می‌شوند. آموزشی‌بودن برنامه دستیاران نیز به چند دلیل توجیه قابل قبولی نیست؛ اولاً به عنوان پزشک تمام دستیاران مسئولیت اعمال انجام‌شده را از نگاه قانون برعهده دارند و باید پاسخ‌گوی شکایات قضائی باشند. بازداشت یکی از دستیاران در سال‌های اخیر و پرونده‌های شکایات متعدد از دستیاران گواه این موضوع است؛ به عبارتی دستیاران در پرونده‌هایی مسئول شناخته می‌شوند که کمترین بهره مالی یا آموزشی را از آن دارند. از طرف دیگر، به دلیل فساد آموزشی مرسوم در ایران، آموزش مستقیم از اعضای هیئت‌علمی به آموزش سینه‌به‌سینه پزشکی از سوی دستیاران رده بالاتر تبدیل شده است که از معضلات جدی نظام آموزش پزشکی ما محسوب می‌شود. کوریکولوم آموزشی تدوین‌شده ازسوی وزارت بهداشت نیز در عمل قابلیت اجرا ندارد و بخش زیادی از آن نادرته گرفته می‌شود. هیچ‌ روش قابل اتکایی نیز برای اطلاع دقیق از آموزش صحیح و کامل دستیاران ازسوی اعضای هیئت‌علمی موجود نیست. تعهدهای مضری و ضمانت‌های متعدد از دستیاران حین ورود به دوره دستیارِ برای تضمین طرح اجباری برای دولت و خسارت‌های چند ده میلیونی در صورت تمام‌نشدن هر کدام از مراحل دستیارِ ی طرح، از موارد قابل ذکر اجحاف در حق ارتقای بهره‌وری) و از استراحت بین شیفت‌ها که

ادامه در صفحه ۲

محمداحسان رحیمی‌نژاد پزشک

حوزه درمان و بیمارستان‌ها چکیده‌ای گویا از نظام سلامت‌اند. در ایران بخش زیادی از درمان بیماران در بیمارستان‌های دولتی آموزشی انجام می‌شوند؛ مراکزِی که در شهرهای دانشگاهی دایر شده‌اند و اعضای هیئت‌علمی و دستیاران و دانشجویان پزشکی، مشغول به تدریس و آموزش و درمان بیماران هستند. با توجه به ساختار آموزشی نادرست در نظام سلامت، در عمل بخش زیادی از بیماران را دستیاران و دانشجویان پزشکی در رده‌های مختلف درمان می‌کنند. دولت و بیمه‌ها نیز به‌دلیل هزینه‌های هگفت سلامت، خواهان رفق وفاق امور از این طریق‌اند تا با کمترین هزینه ممکن، فرایند درمان بیماران را به سرانجام برسانند. سیستمی که در آن بیمار به مراکز درمانی مراجعه می‌کند، ازسوی اینترن یا دستیار معاینه می‌شود، روند تشخیص را طی می‌کند و پس از درمان دارویی یا جراحی با پرداخت پنج تا ۱۰ درصد هزینه‌ها، مراکز درمانی را ترک می‌کند. اما در این میان، بخش زیادی از کارگردها به‌ویژه کارگردهای سرپایی، ثبت نمی‌شوند و حتی در صورت ثبت به بهانه‌های گوناگون ازسوی سازمان بیمه‌گر، مشمول کسورات می‌شوند. طرفه آنکه مدیران محترم در همین روش منفعت‌جویانه نیز که درپیی درمان بیماران با پایین‌ترین سطح هزینه و امکانات‌اند، به بن‌بست کسری بودجه رسیده‌اند. نگاه ابزاری به دستیاران پزشکی را می‌توان در ساعت کاری آنها، حقوق اندک آنها، بهره‌بردن از مزایای قانون کار، نداشتن پوشش بیمه‌ای مناسب (حتی بیمه مسئولیت و درمان) و تأمین‌نشدن نیازهای اولیه زندگی جست‌وجو کرد. دستیاران پزشکی در حالی حداقل سه تا پنج سال از بهترین سال‌های عمر خود را در بیمارستان‌ها دولتی مملو از بیمار می‌گذرانند که کمتر از کارگران براساس قانون فعلی کار، حقوق (به عنوان کمک‌هزینه تحصیلی) می‌گیرند و زندگی بسیاری از آنها فاصله زیادی با خط فقر دارد که خود موجب تنش‌های بسیاری در محیط کار با خانواده آنها شده است. دستیاران طبق آیین‌نامه دوره دستیارِ به‌ترتیب حداقل (تاکید می‌کنم حداقل) ۱۲ شیفت در ماه در سال اول، ۱۰ شیفت در ماه در سال دوم و هشت شیفت در ماه در سال سوم دارند (حدود دو برابر حداکثر ساعت کاری ماده دو آیین‌نامه قانون ارتقای بهره‌وری) و از استراحت بین شیفت‌ها که